

Nyilvános konzultáció

Az MNB 2012. évi emlékérme-kibocsátási programjának tematikájáról

A Magyar Nemzeti Bank 1968 óta rendszeresen bocsát ki emlékerméket az ország jelentős történelmi-, tudományos-, kulturális eseményei, évfordulói és nemzetközi események kapcsán. A jegybank az emlékérme kibocsátásával szeretné felhívni a figyelmet a közös értékeinkre, és hozzájárulni a méltó megemlékezéshez. Az értékek ily módon történő közkinccsá tételével az emlékérme-kibocsátási tevékenység egyfajta népszerűsítő, illetve ismeretterjesztő szerepet is betölt. Az MNB szeretné, ha az emlékérme mellett, hogy törvényes fizetőeszközként értéket képviselnek, mindannyiunk számára szimbolikus értéket is hordozzanak. Ezért a 2012. évi emlékérme-kibocsátási programhoz kapcsolódóan nyilvános konzultációt hirdet, amelynek keretében bárki véleményét nyilváníthat a kibocsátandó emlékérme témáját illetően.

Az emlékérme anyagának, névértékének és technikai paramétereinek végleges kialakítása a nyilvános konzultációt követően történik.

A nyilvános konzultáció időpontja:

2011. január 10-31.

Az eddigi gyakorlatnak megfelelően az MNB több szervezet (a Magyar Nemzeti Múzeum, a Magyar Éremgyűjtők Egyesülete, a Magyar Numizmatikai Társulat, a Balassi Intézet Nemzeti Évfordulók Titkársága, a Magyar Pénzverő Zrt., valamint a Magyar Műszaki és Közlekedési Múzeum) véleményét is kikérte az emlékérme-kibocsátási program tematikájának összeállításához.

A beérkezett javaslatok alapján, figyelembe véve a megkezdett gyűjtői sorozatok folytatását is, a 2012. évi emlékérme-kibocsátási program tematikáját az alábbi tartalommal bocsátja a jegybank nyilvános konzultációra:

ARANY EMLÉKÉRME TEMATIKÁK

”A világ legkisebb aranypénze” nemzetközi gyűjtőprogram

2010-ben először került kibocsátásra ”A világ legkisebb aranypénze” nemzetközi gyűjtőprogram részeként magyar emlékérme, „Erkel Ferenc” elnevezéssel 11 mm átmérőben. A sorozat 2011-ben is folytatódik a Clark Ádám születésének 200. évfordulója alkalmából kibocsátandó érmével. 2012-ben az aranyérmével a 2012. évi londoni XXX. Nyári olimpiai játékokról emlékeznénk meg.

„Magyar történelmi aranyforintok” arany emlékérme sorozat

Új, tematikus gyűjtői sorozatot kezdenénk meg a magyar királyok által kibocsátott aranyforintok bemutatásával, amely történelmi, pénztörténeti és numizmatikai szempontból egyaránt érdeklődésre tarthat számot. A gyűjtői sorozat Károly Róbert aranyforintjától kezdve II. Lajos Madonnás pénzérméjével bezárólag, tíz emlékérmet tartalmazna. A kibocsátási ütemezést uralkodási időrendi sorrendben lehetne meghatározni, a sorozat teljes összetételét előre meghirdetve, tematikus szakértővel folytatott egyeztetést követően.

A következő magyar uralkodók bocsátottak ki aranyforintot: Károly Róbert, Nagy Lajos, Mária, Zsigmond, Albert, I. Ulászló, Hunyadi János, V. László, Hunyadi Mátyás, II. Ulászló, II. Lajos.

EZÜST EMLÉKÉRME TEMATIKÁK

a) Aktuális évfordulók, események

„2012. XXX. Nyári olimpiai játékok” - London

Az MNB 1980 óta minden nyári olimpia alkalmából kibocsátott ezüst emlékérmet, ezt a hagyományt szeretnénk folytatni. Az olimpia nemzetközi gyűjtőprogram, külföldi érdeklődés is várható az érme iránt. A már megszokott ezüst specifikáció mellett - a nemzetközi jellegre tekintettel - megfontolandónak tartjuk a már említett 0,5 grammos arany verzió megjelentetését is.

Popovics Sándor születésének 150. évfordulója (1862. október 22.)

Popovics Sándor (1862-1935) pénzügyminiszter, a Magyar Nemzeti Bank első elnöke, az MTA tagja. 1909 - 1918 között az Osztrák-Magyar Bank kormányzója volt. A harmadik Wekerle- kormányban 1918. febr. 11-től okt. 31-ig pénzügyminiszter. 1920-ban Neuilly-ben a magyar békedelegáció pénzügyi szakértője. 1921-ben az Állami Jegyintézet elnöke. 1922-ben az Országos Pénzügyi Tanács ügyvezető alelnöke. 1924-től az általa megszervezett Magyar Nemzeti Bank elnöke 1935-ig. 1927-től felsőházi tag. 1933 - 34-ben az MTA másodelnöke volt.

b) Korábbi sorozatok, gyűjtői programok folytatásának lehetősége

“EUROPA” nemzetközi ezüst emlékérme-program: képzőművészet

Az MNB 2006-ban csatlakozott az „Europa” gyűjtőprogramhoz, amelyben eddig négy, az MNB által kibocsátott ezüst emlékérme kapott helyet. (A korábbi évek emlékerméi 2006-ban „Bartók Béla születésének 125. évfordulója”, 2007-ben „Batthyány Lajos születésének 200. évfordulója”, 2008-ban a „Tokaji történelmi borvidék”, 2009-ben „Kálvin” voltak.)

A gyűjtőprogram új marketing koncepcióval frissítve, évente változó, a résztvevők számára előre meghatározott közös tematikával folytatódik 2011-től. A 2012. évi közös tematika: európai

képzőművészek (festő- és szobrászművészek). A 2012. évi kibocsátási programban egy ezüst emlékérmre szerepelne ebben a témában.

Az évfordulóval alátámasztható megemlékezési lehetőségek:

Mányoki Ádám 300 éve elkészítette II. Rákóczi Ferenc portróját (1712.)

Mányoki Ádámnak (1673-1757) II. Rákóczi Ferencről készült képmása a magyar barokk portréfestészet legszebb alkotása. Mányokinak e műve a fejedelem büszke egyéniségének, előkelő megjelenésének és nemes méltóságának legjobb megörökítője. A kép a függetlenségi harc elbukása miatt emigrációba kényszerült fejedelem lengyelországi tartózkodása idején, 1712-ben Gdanskban készült.

Mányoki egész életművének egyik csúcspontja ez az arckép. Itt a fejedelem méltósággal telt tartása, nyugodt magabiztossága és tiszta tekintete a személyiségnek olyan sugárzó erőt adnak, amely híven fejezi ki Rákóczi emberi nagyságát, s amelynek megörökítésével Mányoki méltó emléket állított az igaz ügyért harcoló fejedelemnek.

Zichy Mihály születésének 185. évfordulója (1827. október 14.)

Zichy Mihály (1827-1906) festő, grafikus, a magyar romantikus festészet jelentős alakja. 1846-ban készült első jelentős műve, a Mentőcsónak c. festménye. Összesen 49 évet töltött második hazájában, Oroszországban, és három cárnak volt udvari festője. 1881-től kezdve illusztrálással is foglalkozott. Ebben a műfajban alkotta legjelentősebb műveit. Madách Imre Az ember tragédiájának (1887) és Arany János 24 balladájának (1894-98) illusztrációját. Alkotásainak mély politikai, filozófiai és erkölcsi mondanivalója biztosított rendkívüli és maradandó hatást. Mivel Az Ember tragédiája megjelenésének is 125 éves évfordulója van 2012-ben, egy Zichy Mihály emlékére készülő érme tematikája egyben erre az évfordulóra is utalhat.

Ferenczy Károly születésének 150. évfordulója (1862. febr. 8.)

Ferenczy Károly (1862-1917) festő, a magyarországi impresszionizmus legjobb mestere. Életműve több szakaszra tagozódik: a kezdeti korszakára a müncheni leíró ábrázolás volt a jellemző, a nagybányai szakaszban a plein air sajátos magyar válfaját teremtette meg, késői korszakában a posztimpresszionizmus formaproblémái vonzották. A 20. századi magyar festészet egyik legjelentősebb képviselője, a nagybányai művésztelep egyik iránymutató egyénisége volt. Nagy hatással volt a magyar festészet további alakulására.

Reményi József születésének 125. évfordulója (1887. január 23.)

Reményi József (1887-1977.) szobrász, érem- és plakettművész. Beck Ö. Fülöp és Telcs Ede mellett a magyar éremművészet egyik megteremtője, az érmet a művészet rangjára emelő alkotó. Művészetét bel- és külföldön egyaránt elismerték, több bel- és külföldi elismerés, művészeti pályadíj tulajdonosa. Stílusára leginkább a modern klasszicizmus és szecesszió jellemző. Közel 900 érmet alkotott és számos forintérme tervezője.

Magyar várak ezüst emlékérme sorozat: „Egri vár”

A „Magyar várak” sorozat 2004-ben indult a Visegrádi várat ábrázoló emlékermével, a további érmék: 2005. „Diósgyőri vár”, 2006. „Munkácsi vár”, 2007. „Gyulai vár”, 2008. „Siklói vár”. A folytatásban az Egri vár jelenne meg emlékermén.

Már az első magyar király, Szent István püspökséget alapított itt 1001-1009 között, melynek védelmére 1248-tól kezdődően kővár épült. Az elpusztult román stílusú templom helyére a várdombon gótikus majd késő gótikus stílusban építettek katedrális. A várban kiépült püspöki székhely fénykorát a XV. században élte. Ekkor az ország egyik meghatározó kulturális központjaként tartották számon. A XVI. században a török hódítások Magyarországot is elérték, melynek az ország fővárosa is áldozatul esett. A törökök 1552-ben fordulnak az országrész egyik legnagyobb erőssége, Eger ellen. A kétezer fős védősereg közel negyvenszeres túlerővel szemben, ötheti ostromban védte meg a várat. A hősiesség helytállása a magyar történelem egyik kiemelkedő eseménye, s híre - Gárdonyi Géza történelmi regénye révén - a világ minden részébe eljutott. Az egri vár ma védett műemlék, melyben a Dobó István Vármúzeum működik.

Magyar írók ezüst emlékérme sorozat

A magyar irodalom kiemelkedő alakjairól 2009 óta emlékezünk meg emlékermén. A sorozat eddig megjelent darabjai: „Radnóti” (2009), „Kosztolányi” (2010). 2011-ben Tóth Árpád születési évfordulója alkalmából bocsát ki emlékermét az MNB.

A sorozat a következő lehetséges emlékermékkal bővíthető:

150 éve jelent meg Madách Imre az Ember tragédiája című műve (1862.)

Az ember tragédiája a magyar irodalom és drámaírás kiemelkedő műve, Madách Imre legismertebb alkotása. Az 1862-ben megjelent mű sokakat felzaklató kérdései azóta is életben tartják a költeményt, számos kortárs feldolgozása létezik a darabnak. A születésétől eltelt majdnem százötven évben a Tragédia egyfajta szimbólumává vált a magyar drámaírásnak, talán a legtöbbször színpadra állított költemény Magyarországon.

Karinthy Frigyes születésének 125. évfordulója (1887. június 25.)

Karinthy Frigyes (1887-1938) író, költő, műfordító maga mondta, hogy minden műfajban alkotott maradandót. Sikeres színpadi szerző volt és műfordításai még ma is ismertek (pl. a *Micimackó* és a *Tom Sawyer kalandjai*). Az olvasóközönség többnyire irodalmi karikatúráit ismeri: az *Így írtok ti*, valamint a kisdíák életéből megírt képeket tartalmazó *Tanár úr kérem* címűt. **Karinthy Így írtok ti című szatírákötete 100 éve, 1912-ben jelent meg**, ami meghozta számára az igazi ismertséget. Így akár kettős évforduló is indokolhatja, hogy emlékermén emlékezzünk meg róla.

Örkény István születésének 100. évfordulója (1912. április 5.)

Örkény István (1912-1979.) József Attila-, Kossuth- és Fekete Humor díjas író, drámaíró, a magyar abszurd dráma kitűnő képviselője. Egyik leghíresebb kötete, a stílussteremtő *Egyperces novellák* 1967-ben látott napvilágot. Nemcsak Magyarországon, de a világirodalomban is újdonság volt a rendkívül rövid, tömör, filozofikus vagy groteszk írásmód. 1967-ben mutatták be a Tóték című drámáját, amit később több nyelvre is lefordítottak, s meghozta számára a világsikert.

c) Új gyűjtői sorozatok indítása

„Magyar Nobel-díjasok” ezüst emlékérme sorozat:

75 éve kapott munkásságáért Szentgyörgyi Albert orvosi és élettani Nobel-díjat (1937.)

A nemzeti és nemzetközi elismerések sorában megkülönböztetett jelentőséggel bír a Nobel díj, amely jelenleg a legnagyobb nemzetközi elismerése a kivételes szellemi teljesítménynek. Bennünket, magyarokat méltán tölt el büszkeséggel, hogy nemzetünk kiemelkedő szerepet játszott, játszik a világ természettudományi fejlődésében, hogy kiváló elméinket mindenütt ott találjuk a tudományok győzelmi emelvényein.

Szent-Györgyi Albert (1893-1986.)

A Budapesti Tudományegyetem Orvostudományi Karán 1917-ben nyert orvosdoktori diplomát. Ezután hollandiai, németországi, angliai és amerikai egyetemeken dolgozott. 1928-ban hívta meg Klebelsberg Kúnó kultuszminiszter a szegedi egyetemre. Katedráját 1930-ban foglalta el, és folytatta korábban megkezdett kutatásait a biológiai oxidációs folyamatok mechanizmusával és az általa felfedezett C-vitaminnal kapcsolatban. A fiziológiai és orvostudományi Nobel-díjat 1937-ben ítélték neki oda "a biológiai égésfolyamatok, különösképpen a C-vitamin és a fumársavkatalízis szerepének terén tett felfedezéseiért". Szent-Györgyit már 1934-ben is jelölték, akkor a kémiai Nobel-díjra, de ez a jelölés érvénytelen volt, mivel megosztva javasolták mellette Haworthnak, Reichsteinnek és Karrernek.

„Nagy magyar földrajztudósok, utazók” ezüst emlékérme sorozat:

150 éve született Stein Aurél születésének 150. évfordulója (1862. november 26.)

Stein Aurél (1862-1943.) világhírű régész és Ázsiakutató, az MTA külső tagja, aki brit alattvalóként lett világhírű. 1900 és 1931 között négy nagy jelentőségű expedíciót vezetett Belső-Ázsiába. Első expedícióján, 1900-1901-ben térképészeti (háromszögelési) munka mellett a Takla-Makán sivatag déli peremén elhelyezkedő romvárosokat tárta fel. Erre a neves svéd kutató, Sven Hedin inspirálta. Második expedíciója, 1906-1908-ban már a Góbi sivatagba vezetett, illetve a Takla-Makán északi térségébe. Ekkor talált a dunhuangi Ezer Buddha Barlangtemplomokban hatalmas kéziratgyűjteményt. Harmadik útja, 1913-1916-ban a korábbi célpontok mellett Kelet-Iránba

vezetett. Negyedik útja 1930-ban már nem volt igazán sikeres, mert a megváltozott politikai helyzetben már nem kutatható, illetve utazható kínai területeken.

A sorozat lehetséges további tagjai: Teleki Sámuel (afrikai Teleki vulkán és a Rudolf-tó felfedezője), Lóczy Lajos (a legnagyobb magyar földrajztudós), Almásy László (a kalandos életű, kiváló sivatagkutató), Sass Flóra (az egyetlen magyar felfedező), Széchenyi Zsigmond (kiváló és híres vadász), Teleki Pál, Kőrösi Csoma Sándor.

„A római Limes magyarországi városai” ezüst emlékérme sorozat

Az új ezüst emlékérme sorozat a római Limes mentén elhelyezkedő magyarországi városokat mutatná be. Aktualitást adhat a sorozat bevezetésének, hogy 2011-ben zárul le az a projekt, amelynek keretében a dunai limes közép-európai szakasza UNESCO világörökségi helyszínné válhat. A sorozat indítását - hasonlóan a történelmi magyar aranyforintok sorhoz - a teljes összetétel előzetes meghirdetésével javasoljuk, előre meghatározva a szakértői egyeztetéssel kiválasztandó, az érme műfaji adottságai között bemutatható helyszíneket.

A Limes a Római Birodalom védelmét szolgáló, a császárkorban létesített határvonal, amelyet sáncok, árkok, őrtornyok, erődök alkottak. Az 1. századtól folyamatosan építették ki. Az európai limes mentén általában folyók jelentették a határt, így a Rajna és a Duna teljes hosszában védelmi szerepet töltött be. A Duna mentén 500 km hosszan húzódott Magyarország területén az ókorban a Római Birodalom határa, amely világörökségi címre méltó kulturális útvonallá válhat. A hazánk területén lévő limest még nem teljesen tárták fel, de a jelentősebb városai ismertek, pl. Szombathely (Savaria), Óbuda (Aquincum), Tác (Gorsium), Mosonmagyaróvár (Ad Flexum), Győr (Arrabona), Szőny (Brigetio).

SZÍNESFÉM EMLÉKÉRME TEMATIKÁK

A Cserkészszövetség megalakulásának 100. évfordulója (1912. december 28.)

A világ legnagyobb, közel 28 millió tagot számláló ifjúsági szervezetében, a World Organisation of Scout Movement-ben is jelentős szerepet betöltő, 2012-ben százéves Magyar Cserkészszövetségre emlékermével hívnánk fel a figyelmet.

A magyar mérnökök, feltalálók technikai újdonságait, találmányait bemutató sorozat: „Masat-1-Magyarország első műholdja”

A sorozat első tagja 2005-ben jelent meg a Csonka János által tervezett első magyar postaautóról. 2006-ban a Ford T-model magyar tervezői, Galamb József és Farkas Jenő, 2007-ben Adorján János, 2008-ban Puskás Tivadar, 2009-ben Bánki Donát és 2010-ben Bíró László József tiszteletére bocsátott ki emlékermét az MNB. 2011-ben a sorozat hetedik tagjaként jelenik meg a „Jedlik Ányos” emlékérme.

Az első magyar műhold, melynek indítása több más műhold társaságában 2011 végén vagy 2012 elején várható, különleges és aktuális, jelenkori darabja lehet a sorozatnak.

A **MaSat-1** (a magyar és satellite szavakból képzett szó) az első teljesen magyar építésű műhold. A mintegy 1 kilogramm tömegű, 10 centiméter élhosszú kocka formájú technológiai pikoműholdat a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen fejlesztik 2007 szeptembere óta. A BME Űrkutató Diákkörének tagjai 2006-ban, egy BME-konferencián látták meg a würzburgi egyetem által kifejlesztett pikoműholdat, majd 2007-ben, a Lengyel-Magyar Űrkutatási Konferencián megismerhettek egy lengyel egyetemi fejlesztésű kisműholdat. Ezután fogalmazódott meg bennük, hogy csatlakoznak a projekthez, megtervezik és megépítik az ország első kisműholdját. A felbocsátás előkészítése még folyik, költségét 20 millió forintra becsülik. Tekintettel arra, hogy Magyarországon nincs lehetőség rakéta felbocsátására, a fejlesztő csapat még keresi a lehetőséget a kilövésre.

„Magyar népszokások, hagyományaink” emlékérmé sorozat:

Szinte minden országnak megvannak a maga népszokásai és hagyományai, amelyek ősidők óta fontos szerepet kapnak a nemzet életében. Az emlékérmé ismeretterjesztő, figyelem felkeltő szerepe hozzájárulhat ahhoz, hogy ezek ne kerüljenek a feledés homályába.

A legismertebb magyar népszokások a következő ünnepekhez köthetőek: farsang, húsvét (locsolkodás, Pilátus verés), pünkösd (pünkösdölés, Pünkösd királynéjárás) karácsony (regölés, betlehemezés, lucázás), szilveszter (újévi jóslás, óév búcsúztató).

A Magyar Nemzeti Bank várja az Önök javaslatait, szavazatait, hogy melyik tematika tervek kerüljenek megvalósításra. Amennyiben a 2012-es emlékérmé-kibocsátási program tervezett tematikájával kapcsolatban észrevételt, javaslatot kíván tenni, azt **legkésőbb 2011. január 31-ig** teheti meg, a következő módokon:

Levélben:

Magyar Nemzeti Bank
Kommunikáció
1850 Budapest

Faxon:

Magyar Nemzeti Bank
Kommunikáció
Fax szám: 06-1-428-2569

Elektronikus levélben:

kommunikacio@mnbb.hu

Az MNB mérlegeli a beérkezett észrevételeket, javaslatokat, és azokról, valamint az elutasított észrevételek, javaslatok esetében az elutasítás indokairól összefoglalót készít, amelyet a honlapján közzétesz. Az MNB az észrevételekre egyedileg nem reflektál.